

ΣΤΟΝ ΑΚΑΘΙΣΤΟ ΑΠΟΗΧΟ ΤΗΣ ΒΛΑΧΕΡΝΗΤΙΣΣΑΣ

«Αναγράφει Σοι η Πόλις Σου Θεοτόκε»

Αιώνες τώρα, αδιαλείπτως και αμεταθέτως, αντιλαλούν μέσα στις εαρινές νύχτες την πενθηφόρου περιόδου της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, όταν νηπτικώ φρονήματι τελείται η λαοφιλής ακολουθία των «Χαιρετισμών», όλα εκείνα τα ενήδονα «Χαίρε» προς την «Ανύμφευτη Νύμφη», τα οποία «Ορθοστάδην» πρωτοψάλθηκαν «εν ενί στόματι και μια καρδία» υπό σύμπαντος του ευγενούς και ευσεβούς Ρωμαϊκού Γένους της «αεί ζώσης» Βασιλευούσης και Θεοτοκουπόλεως Κωνσταντινουπόλεως, όταν κατά το σωτήριο έτος 626 μ.Χ. η «αεί Υπέρμαχος Στρατηγός», η παντοβασίλισσα γης και Ουρανού Υπεραγία Θεοτόκος υπό τον κραταιό βραχίονα αυτής έσωσε την Πόλη και τους οικήτορες αυτής από τις αδηφάγες επιθέσεις των Αβάρων.

Η Παναγιοσκέπαστη και θεοτοκοφρούρητος Πόλη των Πόλεων ανυμνεί και μεγαλύνει έκτοτε τα θαυμάσια και θαυμαστά της Βλαχερνήτισσας Παναγίας, της προσφυώς και ευγλώττως υπό του Μητροπολίτου Πέργης Ευαγγέλου (Γαλάνη) αποκληθείσης ως «Εσωκαστρινής Βλαχερνήτισσας», όπου ενώπιον της παλαιφάτου και θαυματουργού εικόνας της εψάλη ως «ευχαριστήριος ύμνος» το κοντάκιον της «Υπερμάχου Στρατηγού» για την εκ δεινών λύτρωση της του Κωνσταντίνου Νέας Ρώμης.

Παράδοξο όντως και «αγγέλοις και ανθρώποις» είναι το γεγονός ότι μετά από τόσους αιώνες και παρά την πανσθενουργό δύναμη του πανδαμάτορος χρόνου, συνεχίζεται και παραμένει εύηχος ο προς την Βλαχερνήτισσα «Ακάθιστος Απόηχος» των του λαού «Χαίρε», στα οποία εγκολπώνεται όλη η αγάπη, η ευγνωμοσύνη και η δοξολογική ευχαριστία του πληρώματος της Εκκλησίας για όσα η Ανύμφευτη Νύμφη ως συνεργός Θεού στο σχέδιο της Θείας Οικονομίας ενήργησε γενόμενη το «ένσαρκον δοχείον της Θείας Χάριτος» για την σωτηρία του πεπτωκότος στη φθορά και το θάνατο ανθρωπίνου γένους.

Ο Ακάθιστος Ύμνος είναι οντολογικά συνυφασμένος με την Μητέρα Αγία Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως και, όπως εύγλωττα γράφει ο αοίδιμος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος Μελίτων, «και αυτή, μέσα εις την διαδρομήν της ιστορίας, είναι ένας πραγματικός Ακάθιστος Ύμνος, ένας ύμνος Ορθός, που κρατά την ευσέβειαν της πίστεώς μας και την αξιοπρέπειαν και την τιμήν του γένους μας».

Η Κωνσταντινούπολη ως η υψίστη καθέδρα πόλη της Υπερύμνητης Υπεραγίας Θεοτόκου εγέννησε, έψαλε και βίωσε τον Ακάθιστο Ύμνο ως «παρεμβολή Θεού» για την σωτηρία της από τους ποικιλόμορφους κινδύνους και πολεμίους μέσα στο διάβα του χωροχρόνου. Το θαύμα της σωτηρίας της κατά το έτος 626 μ.Χ. δεν συνέβη άπαξ

ή εφάπαξ αλλά αδιαλείπτως –και παρά την πικρά άλωσή της- βιώνεται από την εσταυρωμένη και μαρτυρικώς καθαγιασμένη Μητέρα Αγία Μεγάλη του Χριστού Κωνσταντινουπολίτιδα Εκκλησία και τον ευσεβή και θεοτοκοσκεπαστο λαό της μέχρι και σήμερα.

Φαναριώτες και ρωμιοί μονίμως και αμεταθέτως εναποθέτουν την «πάσαν ελπίδα» αυτών στην Ανύμφευτη Νύμφη και Υπέρμαχο Στρατηγό, έχοντας την ανεξίτηλη γεύση της χαρμολύπης στα χείλη τους και μέχρι το τελευταίο κύτταρο της υπάρξεώς τους, έως μυελού οστέων.

Το «Χαίρε» του Ευαγγελισμού, όπως γράφει ο Χαλκιδόνος Μελίτων, «από την Αγίαν Μητέρα Σας, την Εκκλησίαν της Κωνσταντινουπόλεως, την Εκκλησίαν της Παναγίας, την Ευαγγελίστριαν, την Γεννήτριαν και την Τροφόν πολλών Ευαγγελισμών, της οποίας μοναδικόν γνώρισμα εστάθη και είναι: να ευαγγελίζεται εις τους άλλους χαράν μεγάλην και ανάστασιν και ελευθερίαν και λόγον, να κρατεί δε δι' εαυτήν το μοναδικόν προνόμιον του μεγαλείου του σταυρού και της σιωπής, της Παναγίας το Προνόμιον».

Και όταν οι Ρωμιοί ήταν πολλοί και τώρα που είναι οι ολίγοι και εκλεκτοί, συνεχίζεται έτι και έτι η λιτάνευση νοερώς της θαυματουργού και περιπύστου ιεράς εικόνας της Βλαχερνήτισσας, η οποία έκτοτε και μέχρι σήμερα κατέστη «σύμβολον ιστορικόν» της επιβιώσεως επέκεινα του χωροχρόνου τόσο της Ορθοδοξίας όσο και του Φιλοχρίστου και Φιλοθεότοκου ρωμαϊκού Γένους. Είναι και παραμένει το «ακατάβλητο και ακαταίσχυντο σύμβολο» της απαντοχής και ελπιδοφόρου πορείας του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Πολιτικής Ρωμιοσύνης καθ' όλες τις στροφές της πολυκύμαντης και πολυτάραχης και πολυπλάγκτου ιστορίας, διακονίας και μαρτυρίας τους στην του Κωνσταντίνου πόλη, στην καθέδρα Πόλη της Παναγίας.

Η φοβερά προστασία και η αμετάθετη και ανυπέρβλητη πρόνοια της Βλαχερνήτισσας Παναγίας για την Πόλη και τον λαό της αποτυπώνεται και στις εικονικές παραστάσεις της. Η Χρυσάνθη Μπαλτογιάννη αναφέρει ότι δεν γνωρίζουμε τον ακριβή εικονογραφικό τύπο της Βλαχερνήτισσας Παναγίας, αλλά το κυρίαρχο γνώρισμά της είναι ότι απεικονίζεται σε «στάση δεήσεως» με ανοικτές τις χείρες της. Οι δε νεώτερες εικονογραφικές παραστάσεις της Βλαχερνήτισσας Παναγίας εμφανίζουν κάποιες παραλλαγές με την Παναγία όρθια και δεομένη, με τα χέρια ανοιχτά σε στάση δεήσεως εκτενούς και με τον Χριστό Εμμανουήλ σε μετάλλιο ή όχι στους κόλπους της, και θεωρήθηκε ως η εξέλιξη του καθιερωμένου τύπου με τη μεμονωμένη μορφή της δεομένης Παναγίας.

Εξίσταται ο ανθρώπινος νους όταν ανακαλεί στη μνήμη του και αναλογίζεται πόσες φορές οι Πάναγνες αυτές χείρες της θεομήτορος εκτεινόμενες ως Ιερά και ακαταίσχυντη προστασία και συνάμα δεόμενες υπέρ της σωτηρίας της Πόλεως και των οικητόρων αυτής, εφύλαξαν και εγκόλπωσαν ως «εν κιβωτώ» σωτηρίας μέσα στο διάβα των αιώνων, τόσο το μαρτυρικό και πρωτόθρονο Οικουμενικό Πατριαρχείο όσο και την εσταυρωμένη πολιτική Ρωμιοσύνη, η οποία παρά τις περιπέτειες

του ιστορικού γίνεσθαι παραμένει «αεί ζώσα» και ανθίσταται «συν τη Μητρί Μεγάλη Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως». Αυτή η κατά τα ανθρώπινα ορθολογικά μέτρα παραδοξότητα καταδεικνύει περιτράνως ότι ο «πνευματικός και σωστικός ομφάλιος λώρος» που συνδέει την μαρτυρική καθαγιασμένη Κωνσταντινουπολίτιδα Μητέρα Εκκλησία με την πολιτική Ρωμιοσύνη είναι η Υπεραγία Θεοτόκος, η οποία ουδέ κατ' ελάχιστον έπαυσε να τρέφει, να ζωογονεί, να συντηρεί και να διαφυλάττει σωστικώς την πόλη και τον ευσεβή λαό της. Αυτό είναι το γνήσιο «μυστήριο της ευσεβείας» που μόνο ως «παρεμβολή Θεού» θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και νοηθεί μέσα στον πολυδαίδαλο χρόνο μέχρι και σήμερα αλλά και έως της συντελείας των αιώνων. Ο Ακάθιστος απόηχος της Βλαχερνήτισσας Παναγίας εύηχα ηχεί και συγκρατεί και συγκροτεί την μικρά όαση μέσα στην ζοφερή πύρινη έρημο και το όνειρο μέσα στην εγκόσμια τραγικότητα των εναλλαγών της ιστορίας.

Ο οξυγράφος ποιητικός και εναρμόνιος κάλαμος του Μητροπολίτου Πέργης κ. Ευαγγέλου (Γαλάνη) μας καθιστά πεπληρωμένους θείας χάριτος, όταν πνέει «πνοή ζώσα» στο «ανεξίτηλο πολιτικό ρωμαίικο είναι» μας, όχι απλώς γράφοντας, αλλά ως δώρημα ψυχής προσφέροντας τα «Εκ Φαναρίου» στην «Εσωκαστρινή της Πόλης, στην Βλαχερνήτισσα», που συνεχίζει ατάραχη και αμετάθετη να εκπέμπει τον Ακάθιστο Απόηχο των αιώνων της στο σήμερα και στο αύριο, στην ιστορία και στο επέκεινα του χωροχρόνου. Και όλα, παρελθόν, παρόν και μέλλον ως μυστική βιουμένη εμπειρία του Φαναρίου και της πολιτικής Ρωμιοσύνης υπό το μοναδικό «ψυχικό κάτοπτρο» του Πέργης Ευαγγέλου: «Η Παναγία του «μεταύλιου». Και η ικέτιδα του «παραύλιου». Συνάντηση στο άλλο άκρο του ουράνιου τόξου. Η υμνοστάλακτη του Φαναρίου στη σκιά των κάστρων για μια τελευταία χειραψία της ιερείτιδας με την Πόλη. Όχι όμως και με τη Ρωμιοσύνη που της ασπάζεται τακτικά το χέρι. Ειδικά στην περίοδο των Χαιρετισμών. Τότε που πάνε να την προσκυνήσουν διπλά. Μια για τη χάρη της, και μια για την ιστορία της...

«Δόξα σοι». Αφού τη ράτσα μας έδωσες Ρωμείκη, Πολίτικη, Ορθόδοξη. Προχωρούμε για συνάντηση της εύχυμης ελπίδας. Θέλουμε να «ξενωθώμεν του κόσμου». Ν' αφήσουμε σπίτια, παρόντες και απόντες. Να μεταθέσουμε κάπου αλλού το νου μας. Συλλειτουργοί να γίνουμε περιθαμβείς κάποιας ζωηφόρας ώρας...

Από ποιο γράμμα του αλφαβήτου ν' αρχίσουμε απόψε τους χαιρετισμούς; Από ποια χρονολογία, ποιον Πατριάρχη, ποιο γεγονός; Μέσα στ' απόβραδο της Βλαχέρνας, βλέπουμε όλα να λευκαίνονται, να ιλαρώνονται. Όλα να θέλουν να εισχωρήσουν σε κάποιο όμμα στοργής. Κι όλα να ομορφαίνουν. Να μοιάσουν τις όψεις των αγίων. Ν' ακούσουν λόγια Ευαγγελισμών...

Απόψε θέλουμε να σμίξουμε με τα «προσκυνήματα» των περασμένων. Με τις όψεις που αντίκρισαν την υπερβατικότητα της Ρωμιοσύνης. Με την πρώτη και αυθεντική εικόνα του Ακαθίστου. Τη φιλοτεχνημένη από κηρομάστιχο από τον Ευαγγελιστή Λουκά και θησαυρισμένη στο Αγιονόρος. Και να γίνουμε όλοι ένας ασπασμός. Ένα σημάδι της Ορθοδοξίας. Μέσα στην Πόλη της Ορθοδοξίας.

Μετεωρισμένος ο νους, φλογίζεται από τους κτύπους του χρόνου, από τους κυματισμούς της αοριστίας μας. Πέφτει επάνω στο κακουχισμένο εικόνισμα της Ελπιδοφόρου αποζητώντας το περιοφθάλμιο νέφος της να χαράξει μέσα του και τη δική του σκιά. Το άγος της Ρωμηοσύνης. Αυτό το εφύμνιο του δικού της κανόνα. Του δικού της ακαθίστου ύμνου...

Πριν φύγουμε από τον τόπο του αγιάσματος, να νιώσουμε το αυθόρμητο ανάβρυσμα του είναι μας. Ώρα να καταπαύσουν οι λιτανείες. Αλλά να φιλιωθούμε με το νόημα της βραδιάς. Με τις φτερούγες του μυστηρίου της Ρωμηοσύνης. Που δεν οδηγούν σε τέρμα. Αλλά στο νυν και στο αεί ταυτόχρονα. Σε ακροάσματα ατάραχα. Μα και γλυκόφθογγα μαζί. Όπως αυτός ο υπόγειος ρόχθος του αγιάσματος των Βλαχερνών. Όπως η λατρευτική μεταρσίωση των μυσταγωγών μας. Κι όπως ο ίδιος ο αφάιρετος, ο χαμένος από τη γη του κόσμος μας, που από τα παραύλια και τα προαύλια της ξένης συμμετέχει στις γονυπετήσεις μας με το δικό του άρωμα στο «Ρόδον το Αμάραντον»...

Με τη Βλαχερνήτισσα, παίρνουμε θέση «ανωφερή και μετέωρον», απ' όπου και «το φως των νοημάτων οράται». Μπαίνουμε και σε σφαίρα παραμυθίας. Κι ακούμε την εσωκαστρινή σαν τον έσχατο αναβαθμό στην εσώκλειστη αντοχική πορεία μας. Περ' από εκεί, η οριακή ψηλάφηση των οραματισμών. Το κεφάλαιο της εξόδου. Στίχοι με τον κόσμο το μικρό και στίχοι με τον κόσμο τον μεγάλο. Τον κόσμο χωρίς την Πόλη και τον κόσμο με τη μνήμη του λαού. Τη μνήμη της Ρωμηοσύνης. Σφυγμοί που πρέπει ν' αντέξουν, είτε πίνοντας της λήθης το αθάνατο νερό, είτε κρατώντας στο χέρι πασχαλιές αναστάσιμες».